

Bibliotēkzinātnes un grāmatniecības vēstures diskusijkluba
“Gūtenberga galaktika” sanāksme

EX BIBLIOTHECA RIGENSIS

2007.gada 22.novembrī plkst. 15.00

Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja Kolonnu zālē, Palasta ielā 4

Paziņojums preseai

Unikālu iespēju – aplūkot Rīgas vēsturisko grāmatu krājumu 18.gadsimta Rīgas pilsētas bibliotēkas zālē – piedāvā Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas (LAB) un Rīgas vēstures un kuģniecības muzeja (RVKM) veidotā izstāde.

Reformācijas kustības laikā (16.gs.) Rīgas rāte nodeva mācītājam, bibliotēkas pārzinim Nikolajam Rammam Doma baznīcas kompleksā "vispārīgai lietošanai" (*zum allgemeinen Gebrauch*) piecas teoloģiska satura grāmatas, kas bija iegūtas no likvidētajiem Rīgas klosteriem. 1524.gadu arī uzskata par *Bibliotheca Rigensis* (Rīgas pilsētas bibliotēkas, tagadējās Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas) dzimšanu. Tā bija viena no vecākajām publiskajām bibliotēkām Eiropā.

Pirms 220 gadiem (1787.g.) *Bibliotheca Rigensis* ieguva jaunas – tieši grāmatu krātuvei projektētas telpas virs Doma baznīcas krustejas, kur tā pastāvēja līdz 1891.gadam.

Izstādei daļēji rekonstruēts senais bibliotēkas veidols, kad zālē divpadsmit skapjos glabājās rokraksti un seni iespieddarbi – pārsvarā latīņu un vācu valodā. Tie bija sakārtoti septiņās nodaļās jeb klasēs pa zinātņu nozarēm: teoloģija (*Theologica*), juridiskā literatūra (*Juridica*), medicīna (*Medica*), filozofija (*Philosophica*), matemātika (*Mathematica*), filoloģija (*Philosophica*), vēsture (*Historica*). Papildus bija izveidota arī Livonijas vēstures nodaļa (*Bibliotheca Livonica*).

No LAB krājumiem izstādei atlasītas tās senās grāmatas un rokraksti, kas neapstrīdami glabājušies Rīgas pilsētas bibliotēkas zālē 18.gs. beigās–19.gs. vidū. Vairums šo izdevumu atpazīstami pēc apaļā zīmoga *Ex Bibliotheca Rigensis* ar Rīgas ģerboni titullapā. To skaitā ir teoloģiska satura folianti no Rīgas klosteriem, uz pergamenta rakstīti viduslaiku manuskripti ar ādu pārvilkto koka vākos ar apkalumiem, unikālas 15.gs. otrās puses inkunābulas ar grezniem zīmētiem iniciāļiem, *maisā* un ķēžu grāmatas. Aplūkojami gravīrām rotāti vēlāko gadsimtu iespieddarbi, kas tapuši slavenās Eiropas tipogrāfijās, arī Rīgas pirmā grāmatiespiedēja Nikolausa Mollīna izdevumi, senas hronikas, ceļojumu apraksti, matemātikas, filozofijas, vēstures, filoloģijas literatūra.

Eksponētas arī grāmatas no 15.–18.gs. rīdzinieku privātajām bibliotēkām ar interesantiem provenences un veltījuma ierakstiem, ielīmētām gravīrām, seniem ekslibriem, kas vēlāk kā dāvinājumi vai novēlējumi nonākušas Rīgas pilsētas bibliotēkā.

No Latvijas Valsts vēstures arhīva krājumiem izstādīti dokumenti par bibliotēkas būvvēsturi, kā arī vēsturiski priekšmeti un gleznas no RVKM kolekcijām.

Visi laipni aicināti uz “Gūtenberga galaktikas” sanākumi vienā no Rīgas arhitektūras lepnumiem – RVKM Kolonnu zālē. Par tās saturisko piepildījumu 18.gadsimtā un izstādi *Ex Bibliotheca Rigensis* stāstīs LAB Rokrakstu un reto grāmatu nodaļas speciāliste **Aija Taimiņa**. Uz drīzu tikšanos!

Diskusijkluba sekretariāts:

LNB BAI Bibliotēku pētniecības un informācijas nodaļa

Rīga, Tērbatas iela 75

Tel.: 7312776

Tel./fakss: 7312793

E-pasts: lnbpn@lnb.lv